

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกระรอน จังหวัดภูเก็ต โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดของประชากรที่ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อการศึกษาในครั้งนี้คือ “กลุ่มไตรภาคี” อันประกอบด้วย 3 องค์การแบ่งเป็น

1. กลุ่มผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น จำนวน 50 คนแบ่งเป็น

- เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระรอน จำนวน 15 คน

- เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกระรอน จำนวน 35 คน

2. กลุ่มที่ปรึกษา จำนวน 10 คน

3. กลุ่มชมรมรักษ์ทะเลกระรอน มีสถานภาพเป็นสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของชมรมรักษ์ทะเลกระรอนเท่านั้น

- เจ้าหน้าที่ชมรมรักษ์ทะเลกระรอน จำนวน 12 คน

- สมาชิกชมรมรักษ์ทะเลกระรอน จำนวน 751 คน ซึ่งในกลุ่มประชากรนี้ประกอบไปด้วย

ผู้ประกอบการ 9 อาชีพในชุมชนแบ่งเป็น

1. กลุ่มเรือเร็ว จำนวน 9 คน

2. กลุ่มเจ็ทสกี จำนวน 21 คน

3. กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 30 คน

4. กลุ่มโรงแรม(เฉพาะที่ร่วมชมรมฯ) จำนวน 31 คน

5. กลุ่มเรือหางยาว จำนวน 38 คน

6. กลุ่มแผงลอย จำนวน 43 คน

7. กลุ่มร่วม	จำนวน 91 คน
8. กลุ่มหมอนวด	จำนวน 158 คน
9. กลุ่มรถรับจ้าง	จำนวน 330 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกะรน จังหวัดภูเก็ต เป็นดังนี้

ในกรณีที่ประชากรเป้าหมายมีจำนวนน้อยกว่า 30 ราย การศึกษานี้จะกำหนดศึกษาจากประชากรทั้งหมด ประชากรเป้าหมายในส่วนนี้ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น ที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลกะรนเท่านั้น จำนวนทั้งหมด 50 ราย แบ่งเป็น

1.1) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกะรน ได้เท่ากับ 15 ราย

1.2) เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกะรน ได้เท่ากับ 35 ราย

2) กลุ่มที่ปรึกษา คุณสมบัติคือ ต้องได้รับการแต่งตั้งจากองค์การบริหารท้องถิ่น อันเนื่องมาจากเป็นผู้มีความรู้ความสามารถชำนาญเฉพาะทาง เช่น นักวิชาการ นักธุรกิจ นักกฎหมาย สถาปนิก และนักคิดนักเขียน เป็นต้น จำนวนทั้งหมด 10 ราย

3) ชมรมรักษ์กะตะกะรน มีสถานภาพเป็นสมาชิกของชมรมรักษ์กะตะกะรนเท่านั้น

3.1) เจ้าหน้าที่ชมรมรักษ์กะตะกะรน จำนวนทั้งหมด 12 ราย

3.2) สมาชิกชมรมรักษ์กะตะกะรน กรณีที่จำนวนประชากรของอาชีพนั้นมีน้อยกว่า 30 ราย ประกอบด้วย 2 อาชีพคือ

- กลุ่มเรือเร็ว จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 9 ราย

- กลุ่มเจ็ทสกี จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 21 ราย

กรณีประชากรเป้าหมายที่เป็นสมาชิกของกลุ่มไตรภาคี ซึ่งมีทั้งสิ้น 721 ราย การศึกษานี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยเทียบจากตาราง (Selection of Sample Size) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 248 ราย แบ่งตามสัดส่วนตามกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

- กลุ่มแม่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 11 คน
- กลุ่มโรงแรม(เฉพาะที่ร่วมชมรมฯ)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 11 คน
- กลุ่มเรือหางยาว	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 13 คน
- กลุ่มแผงลอย	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 15 คน
- กลุ่มร่วม	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 31 คน

- กลุ่มหมอนวด จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 54 คน
- กลุ่มรถรับจ้าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาชีพนี้ได้เท่ากับ 113 คน

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย

1) ข้อมูลความเป็นมาของกลุ่มไตรภาคี

- บริบทความเป็นมาของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกะรน จังหวัดภูเก็ต
- วัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการก่อตั้งกลุ่มไตรภาคี
- บทบาทและหน้าที่แต่ละองค์กรของกลุ่มไตรภาคี
- จุดประสงค์ที่เข้ามาทำงานกับกลุ่มไตรภาคี
- รูปแบบลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- การจัดสรรงบประมาณ(งบประมาณหลัก)
- การสรรหางบประมาณ(งบประมาณเสริม)
- รูปแบบการจัดการงบประมาณ

แหล่งของข้อมูลดังกล่าวคือ ผู้นำกลุ่มไตรภาคี ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลกะรน ตัวแทนคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้จัดการชมรมรักษะกะตะกะรน

2) ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพทางเศรษฐกิจ (รายได้)
- สถานภาพทางการศึกษา (ระดับการศึกษา)
- สถานภาพสมรส
- ชุมชนที่อยู่อาศัย
- ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนกะรน
- ระยะเวลาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มไตรภาคี
- สถานภาพทางสังคม (อาชีพ, องค์กรที่สังกัดในกลุ่มไตรภาคี, สังกัดการดำรง

ตำแหน่ง)

3) ปัจจัยภายในชุมชน

- การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการบริหารจัดการ

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี
- 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
 - ร่วมคิดในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
 - ร่วมดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
 - ร่วมประสานงานการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
 - ร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
 - ร่วมติดตามประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- 5) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
 - 5.1) องค์กร
 - มีการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม
 - มีการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ
 - ผู้บริหารองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
 - มีการระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 - แต่งตั้งตัวแทนแต่ละฝ่ายในการประสานงาน
 - 5.2) งบประมาณ
 - มีการจัดสรรงบประมาณ(งบประมาณหลัก)
 - มีการสรรหางบประมาณ(งบประมาณเสริม)
 - มีการจัดการงบประมาณที่เหมาะสม
 - 5.3) วิธีการดำเนินงาน
 - มีการจัดตั้งชมรมเพื่อให้ความรู้และบริการประชาชน
 - มีการแบ่งหน้าที่ในการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี
 - มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี
 - ทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
 - สร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้แก่ประชาชน
 - จัดประชุมกลุ่มไตรภาคีเป็นประจำเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน
 - การดำเนินงานต้องมีการวางแผนที่ดีและเหมาะสม

- มีการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย

1) ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทการก่อตั้งของกลุ่มไตรภาคีของชุมชนกะรน ซึ่งศึกษาจากแผ่นพับ เอกสารเผยแพร่องค์กร สื่อสิ่งพิมพ์ โดยติดต่อขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกะรน ซึ่งศึกษาจากรายงานการประชุมของกลุ่มไตรภาคี เอกสารประกอบการสัมมนาของกลุ่มไตรภาคี สรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี รายงานประจำปีของกลุ่มไตรภาคี และรายงานกิจกรรมประจำปี โดยติดต่อขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจากสำนักหอสมุดกลาง และห้องสมุดบัณฑิตศึกษาสถานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้มี 2 ลักษณะคือ

3.3.1 การสัมภาษณ์ (Interview guides) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพพื้นฐานเกี่ยวกับบริบทความเป็นมาของกลุ่มไตรภาคี และลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี ซึ่งใช้หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ โดยศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ (Interview guides) เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างจำนวน 2 ชุดแบ่งเป็น

- แบบสัมภาษณ์ที่ใช้การเก็บข้อมูลแบบการสนทนากลุ่มจากผู้นำกลุ่มไตรภาคี ทั้ง 3 องค์กร ซึ่งใช้การสังเกตด้วยเครื่องมือ (Mechanical-device observation) เป็นเครื่องมือช่วย เช่น กล้องถ่ายรูป วิดีโอและเทปบันทึกเสียง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- แบบสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ประธานทุกกลุ่มอาชีพในชมรมรักษาระยะกะรนจำนวน 9 อาชีพ คือ กลุ่มเรือเร็ว กลุ่มเจ็ทสกี กลุ่มเรือหางยาว กลุ่มแม่บ้านสตรี กลุ่มแผงลอย กลุ่มร่มและเตียงผ้าใบ กลุ่มหมอนวดชายหาด กลุ่มรถรับจ้าง และกลุ่มโรงแรม ซึ่งใช้การเก็บด้วยเครื่องมือช่วย คือ กล้องถ่ายวิดีโอและเทปบันทึกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์

3.3.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะคำถามผสมทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด เป็นข้อคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากสมาชิกและเจ้าหน้าที่ของกลุ่มไตรภาคี โดยจะทำการเสนอข้อมูลส่วนนี้ในผลการศึกษาต่อไป ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้จัดแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล โดยลักษณะคำถามเป็นแบบผสมทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพทางเศรษฐกิจ (รายได้)
- สถานภาพทางการศึกษา (ระดับการศึกษา)
- สถานภาพสมรส
- ชุมชนที่อยู่อาศัย
- ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน
- ระยะเวลาที่เข้าร่วมกลุ่มไตรภาคี
- สถานภาพทางสังคม (อาชีพ, องค์กรที่สังกัดในกลุ่มไตรภาคี)

ตอนที่ 2 ปัจจัยภายในชุมชน

- การได้รับประโยชน์ หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีในด้านต่างๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการที่ดีขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ซึ่งผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามชุดนี้ โดยประยุกต์ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ใน 5 ระดับ โดยเรียงลำดับคะแนนจากน้อยไปหามากดังนี้

1	=	น้อยมาก
2	=	น้อย
3	=	ปานกลาง
4	=	มาก
5	=	มากที่สุด

- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีชุมชนกะรน จังหวัดภูเก็ต จากแหล่งข่าวสารต่างๆ เช่น เสียงตามสายของชุมชน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อนบ้าน เอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามชุดนี้ โดยประยุกต์ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ดังนี้

ทุกครั้ง	=	3 คะแนน
บ่อยครั้ง	=	2 คะแนน
เป็นบางครั้ง	=	1 คะแนน
ไม่เคยเลย	=	0 คะแนน

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มไตรภาคี หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้น

- ร่วมคิดในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- ร่วมดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- ร่วมประสานงานการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- ร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี
- ร่วมติดตามประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี

ตอนที่ 4 ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี

1) องค์กร

- มีการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม
- มีการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ
- ผู้บริหารองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
- มีการระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- แต่งตั้งตัวแทนแต่ละฝ่ายในการประสานงาน

2) งบประมาณ

- มีการจัดสรรงบประมาณ(งบประมาณหลัก)
- มีการสรรหางบประมาณ(งบประมาณเสริม)
- มีการจัดการงบประมาณที่เหมาะสม

3) วิธีการดำเนินงาน

- มีการจัดตั้งชมรมเพื่อให้ความรู้และบริการประชาชน
- มีการแบ่งหน้าที่ในการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี
- มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี
- ทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
- สร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้แก่ประชาชน
- จัดประชุมกลุ่มไตรภาคีเป็นประจำเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน
- การดำเนินงานต้องมีการวางแผนที่ดีและเหมาะสม
- มีการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ

ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 โดยประยุกต์ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ใน 5 ระดับ โดยเรียงลำดับคะแนนจากน้อยไปหามากดังนี้

- 1 = น้อยมาก
 2 = น้อย
 3 = ปานกลาง
 4 = มาก
 5 = มากที่สุด

3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามในการศึกษาคครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามดังนี้

3.4.1 กำหนดเนื้อหาและตัวชี้วัด โดยศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี วรรณกรรม ตำรา เอกสารอ้างอิงต่างๆ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 นำเนื้อหาและตัวชี้วัดที่ได้มาประยุกต์เป็นข้อคำถาม ซึ่งศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจาก วรรณกรรม ตำรา เอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ เสร็จแล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปหา ความสัมพันธ์ของเนื้อหา โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเสนอประธานที่ปรึกษางานวิจัย พิจารณา ตรวจสอบความชัดเจน ความเหมาะสมของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2) นำแบบสัมภาษณ์ เรื่อง บริบทการก่อตั้งกลุ่มไตรภาคี ซึ่งมีเนื้อหาคือ ประวัติความเป็นมาและแนวคิดการจัดตั้งกลุ่มไตรภาคี การบริหารจัดการของกลุ่มไตรภาคี ประเภทและลักษณะของกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานฯ และเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี โดยมีองค์กร งบประมาณ และวิธีการดำเนินงานเป็นองค์ประกอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนกะรน แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา

3) นำแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกะรน จังหวัดภูเก็ต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายในชุมชน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มไตรภาคี และการวัดระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี ลักษณะคำถามเป็นการให้คะแนน 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คือ 1 = น้อยมาก, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษารวบรวมด้วยตัวเองและผู้ช่วยผู้วิจัย ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินงานทั้งการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน ตามจำนวนที่กำหนดไว้จำนวน 352 ราย แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น
 - กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบล 35 ราย
 - เทศบาลตำบลกระนวน 15 ราย
2. คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ราย
3. ชมรมรักษะตะกระนวน
 - เจ้าหน้าที่ชมรมรักษะตะกระนวน 12 ราย
 - สมาชิกชมรมรักษะตะกระนวนแยกตามกลุ่มอาชีพ 278 ราย

3.5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงเจ้าหน้าที่องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มไตรภาคี และ ประธานทุกกลุ่มอาชีพในชมรมรักษะตะกระนวนจำนวน 9 อาชีพ จากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่สมาชิกกลุ่มไตรภาคี โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม – มีนาคม 2549

3.5.3 นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage distribution) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean)

3.6 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1 การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน 1 ท่าน และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีในชุมชนกระนวนจำนวน 2 ท่าน หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้ศึกษานำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.6.2 การตรวจสอบความเป็นปรนัย ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้เขียนคำถาม ความเข้าใจของคำถามและความต่อเนื่องของเนื้อหา เพื่อนำมา

แก้ไขข้อบกพร่องในความไม่ชัดเจนของคำถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาทักษะในการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษาและนำมาปรับแนวคำถาม เพื่อความเหมาะสมก่อนที่จะนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูล (บุญธรรม กิจปริดาปริสสุทธิ์, 2542)

3.6.3 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยและผู้ช่วยแนะนำตัว ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงาน เพื่อขอความช่วยเหลือในการเข้าร่วมการวิจัย โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า ผู้วิจัยจะไม่รบกวนเวลาส่วนตัวหรือการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยทำการสัมภาษณ์ หากกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการให้ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยสัมภาษณ์ สามารถยกเลิกได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องให้เหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาจะไม่ระบุชื่อของกลุ่มตัวอย่างโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมและใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

3.7.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพการปัจจุบันของพื้นที่ที่ทำการศึกษา ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้ รวมทั้งข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสำรวจ สังเกต และสัมภาษณ์นั้น นำมาสรุปและจัดออกเป็นหมวดหมู่ และแต่ละประเด็นศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยอยู่ภายใต้แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน แล้วนำผลการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางที่เหมาะสมของการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นที่ใช้ในการวิเคราะห์การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของพื้นที่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเด็นการวิเคราะห์เนื้อหา

องค์กรของกลุ่มไตรภาคี	การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี	แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
1. ผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น	1. องค์กร	1. การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
2. คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ	2. งบประมาณ	2. การมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ชมรมรักษะกะตะกะรน	3. การดำเนินงาน	3. ความเข้มแข็งของชุมชน

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage distribution) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean) ซึ่งมีการลงรหัสข้อมูลก่อนเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการวิเคราะห์ โดยมีการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อยู่อาศัย สังกัดในกลุ่มไตรภาคี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มไตรภาคี โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ในรูปของการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และการกระจายแบบร้อยละ (Percentage distribution) เพื่ออธิบายผลของข้อมูลโดยนำเสนอเป็นตาราง

- ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 – 4 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวัดแบบแบ่งชั้น ได้แก่ ข้อมูลการได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ชุมชนของกลุ่มไตรภาคี และระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และการหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean)

3.8 การแปลผลข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้แปลผลข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การแปลผลข้อมูลแบบนำเสนอสัมภาษณ์ และส่วนที่ 2 การแปลผลข้อมูลแบบสอบถาม แบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 แบบนำเสนอสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ใช้สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มไตรภาคี จำนวน 3 องค์การ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี และชุดที่ใช้สัมภาษณ์ประธานแต่ละกลุ่มอาชีพ จำนวน 9 อาชีพ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ที่มีต่อการเป็นสมาชิกของชมรมรักษ์ทะเลกระรอกในการประกอบอาชีพของตน โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม เป็นข้อมูลการได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี และระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และนำมาหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean) สามารถคำนวณจากสูตรเพื่อหาค่าถ่วงน้ำหนักของข้อมูลดังนี้

$$\bar{X}_w = \frac{\sum w_i X_i}{\sum w_i} = \frac{W_1 X_1 + W_2 X_2 + \dots + W_n X_n}{\sum w_i}$$

X_i = เป็นข้อมูลที่ i ($i = 1, 2, 3, \dots, N$)

W_i = เป็นน้ำหนักของข้อมูลที่ i ($i = 1, 2, 3, \dots, N$)

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean) จากแบบสอบถามแต่ละข้อเรียบร้อยแล้ว จะนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ได้แต่ละข้อ มาทำการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรวมอีกครั้ง เพื่อหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรวมของข้อมูลแต่ละด้าน เช่น การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการ แต่ละด้านมีข้อความที่แตกต่างกันออกไป โดยจะนำข้อความทั้งหมดของแต่ละด้านมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรวม เพื่อให้ได้การแปลผลในภาพรวมที่ชัดเจนของแต่ละด้าน

จากนั้นจะนำผลที่ได้มาแปลผลการวัดแบบแบ่งชั้น โดยแบ่งระดับการประเมินออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก

สำหรับเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ซึ่งคำนวณจากสูตรหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (อรรถรีย์ จันทลักษณ์, 2542) ดังนี้

i = ความกว้างของอันตรภาคชั้น

Max = คะแนนสูงสุดในอันตรภาคชั้น

Min = คะแนนต่ำสุดในอันตรภาคชั้น

$$i = \frac{\text{Max} - \text{Min}}{\text{Max}}$$

การกำหนดคะแนนในแบบสอบถามมีค่าสูงสุดเป็น 5 คะแนน และต่ำสุดเป็น 1 คะแนน

ดังนั้นช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นจึงคำนวณได้จาก

$$\begin{aligned} i &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดระดับการได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคี ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี และระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคี โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีคะแนนแตกต่างกัน 0.80 คะแนนดังนี้

ระดับคะแนนระหว่าง 4.20 – 5.00 หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนนระหว่าง 3.40 – 4.19 หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนนระหว่าง 2.60 – 3.39 หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนระหว่าง 1.80 – 2.59 หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.79 หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของกลุ่มไตรภาคีอยู่ในระดับน้อยมาก

ดังนั้นจึงกำหนดระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีโดยแบ่งเป็น 4 ระดับ แต่ละระดับมีคะแนนแตกต่างกัน 0.75 คะแนนดังนี้

$$i = \frac{3-0}{4}$$

$$= 0.75$$

ระดับคะแนนระหว่าง 2.26 – 3.00 หมายถึง มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีทุกครั้ง

ระดับคะแนนระหว่าง 1.51 – 2.25 หมายถึง มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีบ่อยครั้ง

ระดับคะแนนระหว่าง 0.76 -- 1.50 หมายถึง มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มไตรภาคีเป็นบางครั้ง

ระดับคะแนนระหว่าง 0.00 – 0.75 หมายถึง ไม่เคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของกลุ่มไตรภาคีเลย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved